



אישיות – יצחק יעקב ריינס (1839-1915)

יליד ליטא, בילדותו נודע כעילוי בלימודיו, בעקבות פסיקתו במשפט מסובך מונה לרב העיר שוקיאן ומאוחר גם לרב העיר שוויצ'אן, היתווה שיטה חדשה בלימוד התלמוד המבוסס על חוקי ההיגיון המתמטיים. היה מגדולי רבני ליטא ומראשי הציונות הדתית. ייסד את תנועת המזרחי, בשנת 1902, כסיעה פוליטית בהסתדרות הציונית, במטרה להבטיח שהציונות לא תפגע ברוח המסורת ובדת היהודית. היה ממעצבי החינוך הציוני הדתי, וייסד את הדגם של הישיבה התיכונית שבה שולבו לימודי קודש ולימודים כלליים. ייסד את ישיבת "אור תורה" אשר בתוכנית הלימודים שלה היו גם מדעים והשכלה כללית דבר אשר היה מהפכה באותה תקופה. האמין ברעיון הציוני והצטרף לתנועה הציונית. [הרחבה למתעניינים](#)

מושג – פרושים וצדוקים



הצדוקים – הם היו יהודים שמרנים, שמרנותם הביאה אותם להמצאת דעות מנוגדות לדעת כלל-ישראל, לדעתם של הפרושים והחכמים. כלומר, מתוך התנגדות להתפתחות הם חזרו עוד צעד אחד אחורה, וצעד זה היה לפעמים פרי המצאתם. הם היו מעשירי העם, מרכזם היה בבית-המקדש, משום שאליהם השתייכו משפחות הכהנים הגדולים. הצדוקים התנגדו לתורה שבעל-פה ולאמונה בחיים שלאחר המוות. הם דגלו בבחירה חופשית וצמצמו את האמונה בהשגחה. בן-אדם אחראי למעשיו, אם הוא נוהג בחכמה, הוא שומר את התורה שבכתב, שהייתה התורה היחידה בה הכירו, ויקבל, בעולמו אנו, את השכר והעונש מתוך סיביות ארצית ברורה. לפי אמונתם היה אל רציונליסטי, שנתן את התורה, ואשר מבחינה מסוימת הוא יכול להרשות לעצמו לנוח, לתת לבני-אדם שישחקו את המשחק ואם יהיו חכמים - יצליחו. הם שללו את האמונה במלאכים ואת הנבואה, והתבססו על התורה שבכתב. למשל, הם דגלו בהבנה מילולית של "עין תחת עין", ואין ספק ששלטונם היה שלטון קשה. הצדוקים נעלמו אחרי חורבן הבית - משום שבית המקדש, שהיה מקום מבצרים הרוחני - נחרב.

הפרושים – הם נחלקו לשתי קבוצות, בית הלל שהיה מהמקלים ובית שמאי שהיה מהמחמירים. הם ראו חשיבות בפירושה של התורה בכתב ומעמד של התורה שבעל פה באותה מידה. החיים מבקשים פרושים, זוהי התפתחות טבעית דתית חברתית- היהודי הפשוט שחיפש איך לנהוג, פנה לרב שפירש לו. הפרושים קיבלו את התורה שבעל פה. [הרחבה למתעניינים](#)

מילה/ביטוי בעברית – סידור ומחזור



אלה הם הספרים שבהם כתובות ומסודרות כל הברכות והתפילות שאדם יהודי אומר בימי חול, בשבתות ובחגים. הסידור והמחזור הם בין הספרים הידועים והנדפסים ביותר בעם ישראל. **הסידור** כולל את תפילות היום יום והשבתות, בסידור נמצאות גם התפילות והברכות הנאמרות באירועים הכרוכים במחזור החיים (ברית מילה, נישואין, לווית המת ודומיהם). **המחזור** כולל תפילות מיוחדות לימים הנוראים (ראש השנה ויום כיפור) ולשלושת הרגלים (פסח שבועות וסוכות). מכיוון שיש מנהגי תפילה שונים בעדות ישראל, קיימים נוסחי סידורים ומחזורים שונים.

מונח טכנולוגי – NFT - קיצור של Non-Fungible Token



זהו מעין מטבע חד פעמי. מעין רישיון או תעודה דיגיטלית המתבססת על טכנולוגיית בלוקצ'יין, ובאופן ספציפי - על המטבע הקריפטוגרפי אתריום. בניגוד למטבעות קריפטו אחרים או לכסף מסורתי, ה-NFT הוא חד-פעמי במובן שאי-אפשר למצוא עוד אחד כמותו ולהחליף אותו. הוא מגיע עם מידע ייחודי, שמאפשר לאספנים ולרוכשים בעלות ואימות מקוריות על היצירות הכי משוכפלות של העידן הנוכחי - יצירות דיגיטליות. וכאן כדאי להבהיר: מי שיהיה בסופו של דבר הבעלים הגאים של הציוץ הראשון אי פעם בטוויטר, לא יוכל להעלים את הציוץ מהרשת. הוא לא ירוויח תמלוגים על שימוש בו, הוא אפילו לא יוכל לתלות אותו על הקיר בסלון. בתמורה לסכום שערורייתי, הוא יקבל מטבע דיגיטלי, חד-פעמי, שמכיל חתימת אותנטיקט, ומבהיר כי הוא-הוא הבעלים שלו. נכס דיגיטלי שמאוחסן בארנק דיגיטלי ייעודי ושומר. הוא כן יוכל למכור אותו מחדש בעתיד, ולקוות לעליית שווי משמעותית, שתכניס לכיסו סכום כסף שיוכיח שההשקעה הייתה שווה. [הרחבה למתעניינים](#)

בברכת "אם לא תשאל איך תדע"

אבא

[הצטרפות / הסרה מרשימת התפוצה של מרחיב הדעת](#)
[לקריאת גיליונות קודמים באתר שלי](#)